

Päätös

Nro 478/2019

Dnro ESAVI/16755/2018

Annettu julkipanon jälkeen

5.12.2019

ASIA Metsäojituksen toteuttaminen, Salo

HAKIJA Metsänhoitoyhdistys Salometsä ry

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Metsänhoitoyhdistys Salometsä ry on 3.9.2018 aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa hakenut lupaa metsäojituksen toteuttamiseen Kultalähteenojan ja Satakoskenojan valuma-alueilla Salon kaupungissa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n 1 momentin 2) kohta ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

HANKETTA KOSKEVA LAUSUNTO

Metsänhoitoyhdistys Salometsä ry on 14.6.2018 tehnyt ilmoituksen metsäojituksesta Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen. Antamassaan lausunnossa (VARELY/214/2018, 29.8.2018) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on katsonut, että Kultalähteenojan ja Satakoskenojan vesistöt ovat molemmat luonnontilaisia ja niissä esiintyy taimenta. Ilmoituksen mukainen ojitus saattaa aiheuttaa vahinkoa Kultalähteenojan ja Satakoskenojan kalakannoille ja vaarantaa luonnontilaisten purojen luonnontilan säilymisen. Vesitaloushankkeella on vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n perusteella oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön vesiympäristöä ja tämä muutos aiheuttaa vahinkoa, haittaa tai vaarantaa luonnontilan säilymisen. Tämän vuoksi Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on katsonut, että ilmoitettuihin ojituksiin tulee saada aluehallintoviraston lupa.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen kuvaus ja tarkoitus

Vesilain mukaista lupaa metsäojitushankkeen toteuttamiseen haettiin alun perin noin 0,48 km²:n alueelle Satakosken- ja Kultalähteenojan valuma-alueilla Kiikalassa Salon kaupungissa. Perkausojan kaivuuta oli tarkoitus tehdä yhteensä 13 437 m neljällä erillisellä kuivatusalueella (A-, B-, C- ja K-ojastot). Alueelle rakennettaisiin yksi laskeutusallas A-ojalle sekä liete-kuoppia joka ojan alkuun ja noin 200 m:n välein. B- ja K-ojastojen laskuojat jätettäisiin osittain perkaamatta ja ojastoilla käytettäisiin kaivukatkoja. A-ojasto laskee Natura 2000 -verkoston alueeseen kuuluvaan Kultalähteen-ojaan. B- ja C-ojasto sijaitsevat Komisuon II vedenhankinta-alueella.

Hakija muutti hakemustaan 3.1.2019 jättäen hakemuksesta pois Aa–Al-, B- ja C-ojastot. Perkausojan kaivuuta tehdään muutoksen jälkeen noin 0,23 km²:n alueella yhteensä 5 532 m. A-kaivualueelle jätettiin perkaamattomaa ojaa sekä lasketusaltaan paikkaa siirrettiin. K-ojastossa vedet johdetaan vanhaan perkaamattomaan ojaan.

Kunnostusojitukset ovat välttämättömiä ojitusalueiden puuston kasvun turvaamisessa myös poikkeusoloissa (sateiset kesät, ravinnepuutokset, sienitaudit). Tuolloin ojitusalueen vesitalous on pääosin ojaiston varassa puuston haihdutus- ja pidätystehon pienentyessä oleellisesti. Kunnostusojituksella saatava kasvunlisäys on keskimäärin 0,5–1,0 m³/ha/v. Soiden metsäojituksella on maassamme saatu noin 12–13 miljoonan m³:n vuotuinen kasvunlisäys, jota ylläpidetään hankkeen kaltaisilla kunnostusojituksilla.

Aikaisemmat ojitukset

Satakosken- ja Kultalähteenojien valuma-alueelle on tehty ensimmäiset valtion metsänparannustuella rahoitetut metsäojitukset vuonna 1936. Tuolloin uudisojitettiin noin 0,80 km² ja noin 22 000 m. Toinen isompi ojitus tehtiin 1977. Tuolloin perattiin noin 10 500 m ja tehtiin noin 10 000 m uudisojaa. Alueen ojastoja on viimeisen kymmenen vuoden aikana perattu niin, että nyt tehdyn ojasuunnitelman toteuduttua alueen ojat olisi pääosin perattu kolmeen kertaan. Kun lasketaan Someron puolelle tehty, Kultalähteenojaan laskevat ojitukset, niin ojitettuja alueita on kaikkiaan noin 1,7 km².

Hakemuksen A-ojaston itäpuolella oleva suo kunnostusojitettiin KEMERA-rahoituksella vuonna 2016 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen avulla. Rahoituksen loppumisen vuoksi nyt ojitusalueessa mukana olevaa tilaa ei voitu tuolloin ojittaa. Tila on nyt mukana hakemuksen mukaisessa hankkeessa. Valuma-alue on sama vuosien 2016 ja 2018 hankkeissa.

Luontoarvot

Ojitusalueella ja sen valuma-alueella ei ole suojelualueita tai muita luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla suojeltuja kohteita.

Satakoskenoja ja Kultalähteenoja eivät hakemuksen mukaan ole luonnontilaisia uomia. Molemmat ojat on perattu vuosien saatossa useita kertoja. Satakoskenojaa ovat peranneet lähinnä maanviljelijät omatoimisesti ja

1950–1960-lukujen vaihteessa vesipiiri. Kultalähteenoja on perattu ja oikaistu Lammensuolta lähtien metsänparannusvaroin ainakin 1930-luvulla ja sen jälkeen isäntien toimesta niin, että viimeiset perkaukset on tehty 1980-luvun alkupuolella. Myös Kultalähteenojaan laskevaa Huhdinojaa sekä Huhdinojan pohjoispuolella sijaitsevaa laskuojaa on perattu ja oikaistu 2000-luvun puolella. Aina Rekijokeen asti ulottuvaa ojastoa ei voi pitää luonnontilaisena, vaikka taimenet siinä viihtyvät.

Taimenia Kultalähteenojassa ja Satakoskenojassa on ollut ehkä kivikaudelta asti lähes Rekijokeen asti. Myllykulman kohdalla on pitkään ollut paikkakuntalaisten tiedossa oleva taimenten kutupaikka. Kutupaikkoja on myöhemmin lisätty rakentamalla yläjuoksulle niille sopivia paikkoja. Rekijokeen on tekeillä kalaportaat, jotta taimenkanta pääsisi vaeltamaan mereen ja sieltä takaisin kutualueille.

Hankkeen vaikutukset

Yleisesti kunnostusojituksen pahin vesistöhaitta on kiintoainekuormitus. Kunnostusojituksella ei ole tutkimusten mukaan todettu olevan DOC:in, liukoisien typen tai fosforin huuhtoutumisriskiä, jotka saattavat tietyissä tilanteissa liittyä turvemaiden uudistamiseen.

Tehtävästä kunnostusojituksesta aiheutuva kiintoainekuormitus on hyvin vähäistä alapuoliselle vesistölle, sillä kiintoainekuormitus saadaan vähäiseksi kaivamalla A-ojaston alkuun laskeutusallas. Lisäksi A- ja K-ojastojen vedet johdetaan noin kilometrin matkan vanhaa perkaamatonta ojaa pitkin Kultalähteenojaan. Tämä on tehokas keino vähentää kiintoainekuormitusta. Kiintoaineen liikkeelle lähtemisen riskiä pienennetään myös toteuttamalla kaivu kuivaan aikaan syyskesällä.

Tutkimusten mukaan metsäojitusten suurimmat vaikutukset laskuvesistöön ajoittuvat kahdelle vuodelle ojituksen jälkeen. Viiden vuoden ojituksesta tilanne on palautunut lähes ennalleen. Kunnostusojituksella ei ole vaikutusta vesistöjen virtaamiin tai alueella esiintyvään luonnontilaiseen taimenkantaan. Ojituksista ei ole haittaa kalakannalle.

Ojitus ei vaaranna puron luonnontilaisuutta, koska ojat, joihin metsäojituksen vedet johdetaan, eivät ole luonnontilaisia puroja. Taimenkanta on ojituksista huolimatta aina säilynyt ja pysynyt hyvänä alueen ojissa. Metsäojituksesta ei aiheudu mitään vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:ssä mainittuja uhkia tai vaaroja. Hankkeella ei ole käytännön merkitystä virtaamiin, vedenkorkeuksiin, vedenlaatuun, kalastoon, kalastukseen ja uomien virkistys- tai muuhun käyttöön.

Hankkeen vedet johdetaan noin kilometrin päässä olevaan Natura 2000-verkostoon sisältyvään Kultalähteenojaan. johon hankkeella ei ole käytännössä vaikutuksia. Suhteutettuna pelloilta tulevaan kuormitukseen hankke lisää kiintoainekuormaa vain vähän.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa ja Salon kaupungissa varannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 10.6.2019. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille.

Kuulutus ja hakemusasiakirjat on julkaistu osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta ja kalatalousviranomaiselta, Metsähallitukselta, Salon kaupungilta sekä Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

LAUSUNNOT

1) **Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue** on todennut, että turvemaiden ojitusten pitkäaikaiset ravinnepäästöt ojitusalueen valumavesiin on todettu uusimmissa tutkimuksissa selvästi aiemmin luultua suuremmiksi. Kiintoaineksen lisäksi myös lisääntyvillä ravinteilla tai turvemailta mahdollisesti tulevilla happamuuspiikeillä voi olla vaikutusta alapuolisen vesistön tilaan.

Valuma-alueella tapahtuva ojitus muuttaa luonnontilaisen uoman hydrologiaa vaikuttamalla virtaamavaihteluihin. Virtaamavaihtelut kasvavat, kun valuma-alueella ei vesi pidäty enää samalla tavalla. Kesän vesitilanne heikkenee, kun keväällä vesi purkautuu valuma-alueelta nopeammin ja samalla ylivirtaaman määrä keväisin ja jatkossa myös talvisin ja syksyisin kasvaa. Erityisesti kuivemmat jaksot ovat haitallisia uoman ekologialle.

Vesilain mukaista uoman luonnontilan vaarantumista ei tapahdu, eli luonnontilaista uomaa ei ole tarkoitus kaivaa. Luonnontilaisen uoman yläpuolella tehtävät kaivuut vapauttavat niin paljon kiintoainesta ja hapanta kuormaa, että siitä aiheutuu haittaa luonnolle ja sen toiminnoille. Kiintoaine vaikuttaa uoman ekologiaan (pohjaeläimet, vesisammalet ym.) liettämällä pohjaa hitaammin virtaavilla uomanosilla.

Vesienhoito

Satakoskenoja/Kultalähteenoja kuuluu vesimuodostumaan Hitolanjoki, jonka ekologinen ja kemiallinen tila on vuoden 2013 luokittelun mukaan hyvä. Hitolanjoki on kokonaisuutena niin arvokas, että se otettiin mukaan vesienhoidon suunnitteluun alueellisesti merkittävänä vesimuodostumana, vaikka se olisi valuma-alueen kokonsa puolesta voitu jättää tarkastelun ulkopuolelle. Vesienhoidon tavoitteiden mukaisesti hyvässä tilassa olevan vesimuodostuman tila ei saa huonontua ja vähintään hyvä ekologinen ja kemiallinen tila tulee säilyttää. Ojituksen vaikutus heikentää muun muassa luonnontilaisen taimenen ja pohjaeläinten elinoloja niin, että vesimuodostuman ekologinen luokka on vaarassa alentua.

Natura 2000 -verkoston alue

Hakemuksen muutoksen jälkeen hankkeeseen jäävien An-Aö perkausojien kaivuut ulottuvat noin 700 m:n päähän Natura-alueesta. Natura-luontotyypeistä lähivaikutusalueella esiintyvät muun muassa Keidassuot sekä Pikkujoet ja purot. Natura-tarveharkinnan pois jättämiselle ei ole esitetty muuta perustetta kuin etäisyys Natura-alueesta. Hakemuksessa tai sen täydennyksissä ei ole konkreettisesti arvioitu ojitusten vaikutuksia näiden luontotyyppien luontoarvoihin. Tarkastelussa olisi tullut huomioida myös mahdolliset yhteisvaikutukset muiden hankkeiden, kuten Huhdinojan varrella ja muilla lähialueilla tehtyjen ojitusten, kanssa.

Puutteellisesti arvoidut hankkeen toimenpiteiden vaikutukset Hyypärän harjualueen Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin tulee arvioida riittävällä tavalla ja perustella ajankohtaiseen ja asiantuntevaan tietoon pohjautuen. Ilman riittävää selvitystä ei voida luotettavasti tehdä päätelmää siitä, heikentääkö hanke merkittävästi Hyypärän Natura-alueen (FI0200010) suojeluperusteena olevia luonnonarvoja.

Kultalähteenojalla ja sen alapuolisella Satakoskenojalla on uhanalaisen purotaimenen tärkeitä elinalueita ja tärkeä lisääntymisalue lähellä Kertomuksenojan alueen ojitusten vesien suunniteltua purkukohtaa.

Pohjavesialue

Koska pohjavesialueella olevat B- ja C-ojastot on jätetty pois hakemuksesta, hakemukseen ei ole huomautettavaa pohjavesialueiden suojelun kannalta.

Kalasto

Kalaston osalta Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on viitannut kalatalousviranomaisen lausuntoon.

2) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen on todennut, että Hitolanjoki latva- ja sivu-uomineen on sähkökalastuskoealojen poikastihyöksillä mitattuna Varsinais-Suomen tuottoisin taimenvesistö. Hitolanjoen koko potentiaalin käyttöön saamiseksi taimenten lisääntymis- ja kasvumahdollisuuksia on vuosien ajan korjattu ja paranneltu sorastamalla ja kiveämällä aikojen saatossa perattuja uomia eri puolilla vesistöaluetta. Kunnostukset jatkuvat vuosittain eri kohteissa maanomistajien suostumusten ja rahoituksen niin sallies-
sa. Hitolanjoen taimenkannan vahvistamisen osalta mereltä palaavien taimenten kutunousun Hitolanjokeen mahdollistavan Myllykosken kalatien valmistuminen vuonna 2018 oli tärkeä yksittäinen edistysaskel. Aikaisemmin pääosin paikallisena elänyt Hitolanjoen taimenkanta voi jatkaa kehittymistään merivaelteiseksi taimenkannaksi. Toiveissa on, että ensimmäisen merivaelteisen lisääntymiskierron tuloksena syntyvät Hitolanjoen taimenet kuoriutuvat keväällä 2019. Taimenkantojen hoidon ja erityisesti äärimmäisen uhanalaisen meritaimenen kannalta kyse on erittäin merkittävästä positiivisesta kehityksestä.

Kunnostusojituksen vaikutukset kohdistuvat erityisesti Hitolanjoen vesistö-alueen latvoille Kultalähteenjoaan ja Satakoskenjoaan, joissa taimenen tärkeimmät lisääntymis- ja poikastuotantoalueet sijaitsevat. Ojien kaivaminen heikentää taimenten elinoloja sekä vedenlaadun että määrän kautta. Raakaa turvemaata paljastuu ojittavilla alueilla laskennallisesti noin 2,2 ha, eli noin kymmenesosa ojittavasta alueesta. Vesialueille kohdistuva kiintoainekuormitus on suurinta perkauksen aikana ja heti sen jälkeen. Ojien tuoreista leikkauspinnosta erodoituu veden mukana kiintoainetta ja ravinteita vielä vuosien ajan alapuoliseen vesistöön liaten Kultalähteenjoan sekä Satakoskenjoan pohjia sekä tukkien taimenten kutusoraikkoja. Ojitetulta alueelta tuleva hapan kuormitus heikentää vedenlaatua ja huonontaa uomia taimenen elinympäristönä.

Uudelleenperkauksen seurauksena valuma-alueen ja uomien hydrologinen äärevöityminen lisääntyy. Vesienhoidollisesti tavoitteena on pidentää veden viipymiä valuma-alueilla ja siten tasoittaa virtaamia uomissa. Tämä olisi myös taimenten sekä muun vesiluonnon edun mukaista.

Vaatimukset

Hanke heikentää taimenen elinolosuhteita, vähentää taimenen lisääntymispotentiaalia ja syö Hitolanjoen vuosikausien ajan kalatalouden hyväksi tehdyn työn tuloksellisuutta. Hankkeelle ei tule myöntää lupaa.

Mikäli lupa kuitenkin myönnetään, hakijalle on määrättävä 5 000 €:n kalatalousmaksu niiltä vuosilta, joina töitä tehdään sekä viiden vuoden ajalta valmistumisen jälkeen. Maksun avulla pyritään estämään ja vähentämään ojituksen aiheuttamia kalataloudellisia haittoja ja vahinkoja. Maksut käytetään Hitolanjoen yläosan uomien monimuotoisuuden lisäämiseen, uusien soraikkojen tekoon sekä vanhojen puhdistamiseen. Hakijalle tulee määrätä myös kalataloudellinen tarkkailuvelvoite.

3) **Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta** on todennut, että suunniteltu kunnostusojitus voidaan toteuttaa, jos ojituksesta aiheutuvat haitat Kultalähteenjoan taimenkannalle ja puron ekosysteemille saadaan estettyä. Ojitus ei saa aiheuttaa liettymishaittaa Kultalähteenjoassa, oja on perattava vain sen verran kuin riittävän kuivatusvaikutuksen kannalta on tarpeellista ja kaikissa työkoneissa on oltava öljytorjuntavälineistöä. Eroosiolle herkat ojat on jätettävä mahdollisuuksien mukaan perkaamatta. Lisäksi on tutkittava tarkemmin muidenkin vesiensuojelurakenteiden kuin yhden laskeutusaltaan, laskuojan pitämisen luonnontilassa, kaivukatkojen ja perkaamatta jättämisen käyttöä. Pintavalutuskentän käytön mahdollisuutta on selvitettävä.

4) **Salon kaupungin kaupunginhallitus** on yhtynyt rakennus- ja ympäristölautakunnan lausuntoon.

5) **Metsähallitus** on todennut hallinnoivansa hankealueen läheisyydessä sijaitsevaa Hyyppärän harjualue -nimistä Natura-aluetta (FI0200010) sekä siihen kuuluvaa kiinteistöä Hyyppärän luonnonsuojelualue (734-891-2-1) ja antavansa lausunnon luonnonsuojelualueen hallinnoivana viranomaisena. Metsähallitus on laatimassa Hydrologia Life -hankkeessa soiden ennallis-

tamissuunnitelmaa hankealueen A1 läheisyydessä sijaitsevalle Lammen-suolle.

Alueen maaperä on huomattavan turvepitoista. Ojituksen seurauksena kiintoainepitoisuuksien kasvu sekä vesistön pH-arvon muutokset vesistöissä ovat mahdollisia ja ne vaikuttavat vesien ekologiaan. Hakemuksessa mainitun yhden laskeutusaltaan lisäksi tulee arvioida myös muita vesistön tilaan ennaltaehkäisevästi vaikuttavia toimenpiteitä, kuten patoaltaiden tai ylimääräisten laskutusaltaiden toteuttamista. Eroosiota ehkäisevien toimenpiteiden toteuttaminen on erityisen tärkeää.

Satakoski ja Kultalähteenoja on merkittävä luonnonvaraisen taimenen ja elinvoimaisen taimenkannan esiintymis- ja lisääntymisalue. Lajin esiintymis- ja kutupaikkoja on viime vuosina kunnostettu usean toimijan yhteistyönä. Ojitushanke ei saa vaarantaa taimenkannan tilaa eikä lajin elinympäristöjen kunnostushankkeen tavoitteita.

Hankkeelle on tehtävä Natura-vaikutusten tarvearviointi, jonka tulee kohdistua muun muassa alueella esiintyvään luontotyyppiin 3260 Pikkujoet ja purot. Arvioinneissa tulee huomioida muut vaikutusalueella toteutetut ja ajankohtaiset metsäojitushankkeet sekä vesienhoitosuunnitelman tavoitteet. Mikäli ojaot B-C sekä Aa-AI tullaan toteuttamaan, myös niiden vaikutuksia tulisi jo tässä vaiheessa arvioida.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

6) **Valonia, Varsinais-Suomen kestävän kehityksen ja energia-asioiden palvelukeskus**, on vuodesta 2014 lähtien osallistunut yhteistyössä alueellisten toimijoiden kanssa vesiensuojelutoimien ja erityisesti virtavesikunnostusten toteutukseen Uskelanjoen vesistöalueella. Ojitusalueiden läheisyydessä Kultalähteenojan ja Satakoskenojan luonnontilaisuutta on kohennettu virtavesikunnostuksilla.

Ojitusalueiden alapuolinen vesistö Satakoskenoja–Kultalähteenoja on edustava vesilain mukainen, osittain luonnontilainen ja osittain luonnontilaisen kaltainen, puro. Kaikki purotyypit Etelä-Suomessa ovat Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin mukaan äärimmäisen uhanalaisia. Hitolanjoen latvavedet ovat hyvin edustava pienvesikokonaisuus ja alueella esiintyy useita uhanalaisia lajeja.

Satakosken alueella on tehty koekalastuksia, joiden mukaan alue on erittäin tärkeä uhanalaisen taimenen lisääntymisalue. Satakoskenojan Myllysillan alue on myös erittäin edustava pienvesiympäristö ja metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö.

Satakoskenojan Myllysilta–Satakoski välisellä alueella erityisesti esiintyvää purosätkintä ei Valonian tietojen mukaan esiinny muualla Salon seudulla tai Varsinais-Suomessakaan muualla kuin Kokemäenjoen vesistön puolella. Satakoskenojassa on hyvin edustavaa luonnontilaisen puron kasvilli-

suutta. Virtapaikkojen kivipinnoilla kasvaa muun muassa kinnassammalia, keuhkosammalta ja näkinsammalta.

Ojitushankkeen välittömällä vaikutusalueella Kertomuksenoja on mahdollisesti vesilain mukainen puro. Uomassa virtaa jatkuvasti vettä. Kertomuksenojasta ei ole kalastotietoja, mutta kaloilla on vapaa vaellusyhteys Kertomuksenojaan Hitolanjoesta, Satakoskenojasta ja Kultalähteenojasta. Kertomuksenojan aiemmista perkauksista on jo vuosia aikaa, joten puroon on voinut muodostua luonnontilaisen kaltaisen puron piirteitä. Kertomuksenojan valuma-alue ulottuu Kaskiston pohjavesialueelle. Pohjavesivaikutus edistää pienvesiluonnon elpymistä ja mahdollistaa lajien nopeamman palautumisen. Alueen pienvedet ovat vahvasti pohjavesistä riippuvaisia ekosysteemejä.

Jo vanhastaan lohikalapitoinen Uskelanjoen vesistö on Kiskonjoen–Perniönjoen vesistön ohella Varsinais-Suomen parhaita vaelluskalajokia, joissa Paimionjoen ja Purilanjoen lisäksi esiintyvät Saaristomeren alueen alkuperäisimmät meritaimenkannat. Uskelanjoen vesistön latvajoki Hitolanjoki latva- ja sivupuroineen on Rekijoenkosken putoukseen vuonna 2018 rakennetun kalatien jälkeen kokonaisuudessaan meritaimenen vaellusyhdytydessä. Hitolanjoen taimenkannan elinvoimaisuuteen vaikuttaa voimakas pohjavesisyöttöisyys, aiemmista laajoista ojituksista kulunut pitkä aika ja toteutetut virtavesikunnostukset, joilla on kohennettu erityisesti lisääntymisalueiden tilaa.

Paksuturpeisilla aloilla ojien perkaamisessa käytettävien vesiensuojelurakenteiden, kuten kaivukatkojen, padottavien rakenteiden sekä putkipatojen, pitäisi ehkäistä eroosion syntymistä ja pidättää kiintoainetta. Lietekuoppien ja laskeutusaltaiden teho on vain välttävä, sillä mahdollisesti laskeutunut kiintoaine lähtee liikkeelle viimeistään ylivirtaamalla eivätkä rakenteet ehkäise eroosiota.

Ojitusalueen A1 vedet on ilmoitettu johdettavaksi Kultalähteenojan vanhaan perkaamattomaan ojaan noin 1,1 km:n matkalle. Kultalähteenojaa ei voida pitää kiintoainetta pidättävänä vesiensuojelurakenteena, koska kyseessä on tietyiltä osin luonnontilaisen kaltainen puro.

Ojitushankkeen vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida, että alueella on jo tehty aiemmin lähivuosina ojituksia ja uusia ojituksia on suunnitteilla. Ojitusten yhteisvaikutukset voivat olla erittäin merkittävät vesien tilalle. Aina-kin osa aiemmin tehdyistä ojituksista on selvästi aiheuttanut kiintoainekuormitusta Satakoskenojaan.

Suunnitelmassa todettu arvio ojituksen haitattomuudesta alapuoliseen vesistöön on puutteellinen ja Varsinais-Suomen taimenten menestymisen uhkatekijänä on pidetty maanviljelysalueiden purojen perkauksia. Metsätalouden vesistövaikutukset, erityisesti ojitukset ja avohakkuut vesien rantavyöhykkeellä ja vesistöjen latvavesillä sekä pienvesissä, aiheuttavat paikoin erittäin suurta haittaa vesistöjen ekologiselle tilalle ja vedenlaadulle. Kalastolle erityisen haitallisten pH-muutosten (happamuus) lisäksi humus-

ja kiintoainekuormitus voivat heikentää myös veden happipitoisuuksia ja siten aiheuttaa haittoja eliöstölle.

7) **Lounais-Suomen kalatalousalue**, 8) **Lounais-Suomen kalatalouskeskus ry sekä Länsi-Suomen kalatalouskeskus ry** ja 9) **Virtavesien hoitoyhdistys Virho ry** ovat lausunnossaan yhtyneet muistuttajan 6) huomioihin ja todenneet, että Kultalähteenojan ja Satakosken valuma-alueen kunnostusojituksen hyöty (puun lisäkasvu mainittu 0,5-1 m³/ha/vuosi) suhteessa vesistölle aiheutuviin haittoihin on hyvin vähäinen. Lietekuopat tai Kertomuksenojaan tehtävät rakenteet eivät ole asianmukaisia vesiensuojelurakenteita.

Yhteistyö kunnostusten toteutukseen Hitolanjoen alueen rantakiinteistöjen kanssa on ollut hyvää ja kiinnostus vesistön tilan ja kalaston kohentamiseksi on ollut merkittävää. Keskustelussa maanomistajan kanssa on selvinnyt, että pyydettyä kirjallinen lupa ojitushankkeeseen ei ole kuitenkaan kerrottu hankkeen haittavaikutuksista.

Satakoskenojan-Kultalähteenojan valuma-alueella sekä Hitolanjoella on havaittu selvää turvemaan ojituksesta johtuvaa kiintoainekuormitusta, veden samentumista sekä kutusoraikkojen tukkeutumista ja umpeenkasvua esimerkiksi vuosina 2017 ja 2018. Nämä ovat jo heikentäneet vedenlaatua ja kalaston/ravun elinympäristöjä. Ojitushanke aiheuttaa veden samentumista ja kiintoainekuormitusta sekä pienentää edelleen Kertomuksenojan alivirtaamia ja kasvattaa tulvahuippuja.

Vaikutusalueella on runsaasti vesilain suojeluvia pienvesiluontotyyppisiä. Satakoskenojassa on myös poikkeuksellisen edustava metsälain erityisen tärkeä elinympäristö Myllysillan alapuolisella alueella.

10) **Salon seudun luonnonsuojeluyhdistys ry** on muistuttanut, että metsäojituksen vesistökuormitus kohdistuu tässä tapauksessa valuma-alueen herkkiin latvavesiin. Vaikutusalueella on sekä metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä että vesilain mukaisia vesiluontotyyppisiä, joiden vaarantaminen on kielletty. Satakosken- ja Kultalähteenojan vesistöt muodostavat kokonaisuuden, jota voidaan pitää vesilain mukaisena luonnontilaisen kaltaisena purona.

Vaikutusalueen vesistöjen virtavesien tilan kohentamiseksi on tehty kunnostuksia ainakin Huhdin-, Satakosken- että Kultalähteenojan alueilla. Ojitukselta aiheutuva kiintoainekuormitus uhkaa uhanalaisen taimenen tärkeitä lisääntymisalueita aiheuttamalla niillä liettymistä.

HAKEMUKSEN PERUUTTAMINEN

Hakija on 22.7.2019 lähetetyn selityspyynnön jälkeen 23.7.2019 ilmoittanut sähköpostitse peruuttavansa hakemuksensa.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU

Asian käsittely jätetään sillensä.

RATKAISUN PERUSTELUT

Hakemuksen käsittely lopetetaan, koska hakija on peruuttanut hakemuskensa.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY, KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Aluehallintovirasto on 9.11.2018, 8.2.2019, 13.2.2019, 12.3.2019 ja 13.3.2019 pyytänyt hakijaa täydentämään hakemustaan. Hakemusta on täydennetty 3.1.2019, 12.3.2019 ja 27.3.2019. Vesilain mukaisessa ojitusasiassa tarkastelun keskiössä ovat hankkeen vaikutukset vesistöön ja sen luontoon. Pyydettyjen täydennysten avulla yritettiin selvittää, millaisia vaikutuksia hankkeella voi olla alapuolisen vesistön virtaamiin, vedenkorkeuksiin, vedenlaatuun, oijen luonnontilaisuuteen ja luontoon sekä pohjavesiolosuhteisiin.

Alkuperäisen hakemuksen B- ja C-ojitusalueet sijaitsevat Komisuon pohjavesialueella (0225203), joka on vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue. Komisuon pohjavesialueelle ei ole laadittu suojelusuunnitelmaa. Se kuitenkin sijaitsee Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla Hyyppärän harjualueella (FI020010). Kuten ehdotuksessa Lounais-Suomen pohjavesien toimenpideohjelmaksi vuosille 2016–2021 todetaan Komisuon suojelulliset arvot liittyvät voimakkaaseen pohjavesivaikutukseen tai pienvesiarvoihin. Nämä alueet on suojeltu luontodirektiivin perusteella. Metsäojitusten yleisissä vesiensuojelun toimenpide- ja rakennesuosituksissa ojituksia ei suositella pohjavesialueille. Hakemusta muutettiin alkuperäisestä suositusten mukaiseksi.

Luonnonsuojelulain 10 luvun 65 §:n 1 momentissa todetaan, että jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset tai huolehdittava siitä, että asianmukainen Natura-arvio tehdään. Hakemuksen muutoksen jälkeen esitetty oijen kaivun lopettaminen 700 m ennen Hyyppärän harjualueen (FI0200010) rajaa ei sinällään poista Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvittämiseksi esitettyä tarveharkinnan tarpeellisuutta. Natura-alueella tehtävien hankkeiden lisäksi vaikutuksia on arvioitava myös silloin, kun Natura-alueen ulkopuolella tehtävällä hankkeella voi olla vaikutuksia Natura-alueeseen.

Hitolanjoki latva- ja sivu-uomineen on sähkökalastuskoealojen poikastihyöksillä mitattuna Varsinais-Suomen tuottoisin taimenvesistö, jonka kannan toivotaan kehittyvän merivaelteiseksi taimenkannaksi. Uskelanjoen vesistössä esiintyy mahdollisesti luonnonvaraiseksi luokiteltava, geneetti-

sesti ainutlaatuinen sekä uhanalainen meritaimenkanta. Luonnonkantojen tila on erittäin epävakaa ja niiden häviämishäviö suuri. Pohjavesisyöttöisyys, tehdyt kunnostukset vesistöalueella ja kalatie sekä uomien luonnontilaisuus kaikki parantavat Hitolanjoen taimenkannan elinvoimaisuutta.

Aluehallintovirasto toteaa, että suunnitellulla hankealueella on merkittäviä luontoarvoja ja toteutuessaan hankkeella olisi voinut olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia alapuoliseen vesistöön ja sen luontoon. Ojitushankkeen koko sinällään ei tarkoita, ettei sillä olisi vesistövaikutuksia, ja hankkeen pienuus ei voi itsessään olla peruste hankkeen toteuttamiselle.

Hakemuksen käsittelymaksu on 2 234,70 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Käsittelymaksu määräytyy aluehallintovirastojen vuoden 2018 maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (997/2017) mukaisesti, jota sovelletaan vuonna 2018 vireille pantuihin hakemuksiin. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan ojitusta koskevan asian, jossa kuivatusalue on alle 100 ha, käsittelystä peritään 5 730 euroa. Maksu voidaan periä 35 % alempana, jos asian käsittelyn työmäärä on taulukossa mainittua työmäärää pienempi. Tämän metsäojitusasian käsittelystä olisi näin ollen peritty 3 724,50 euroa. Asetuksen 4 §:n 2 momentin mukaan peruutetusta tai täydentämättä jätetystä hakemuksesta peritään tehtyä työmäärää vastaava osuus asetuksen liitteen mukaisesta maksusta. Tässä lupakäsittelyssä tehdyn työmäärän osuus on 60 prosenttia hakemuksen käsittelyn kokonaistyömäärästä. Asian käsittelymaksu on näin ollen 2 234,70 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Metsänhoitoyhdistys Salometsä ry
 Salon kaupunki
 Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
 Metsähallitus
 Lounais-Suomen kalatalousalue
 Lounais-Suomen kalatalouskeskus ry
 Länsi-Suomen kalatalouskeskus ry
 Valonia
 Salon seudun luonnonsuojeluyhdistys ry
 Virtavesien hoitoyhdistys Virho ry
 Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaiselle listan dpoESAVI-16755-2018 mukaan.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja internetissä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Salon kaupungin ilmoitustaululla. Päätös julkaistaan aluehallintoviraston internetsivulla osoitteessa www.avi.fi/lupatietopalvelu.

MUUTOKSENHAKU Päätöksestä perittävään käsittelymaksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen.

Vesilaki (587/2011) 15 luku 1 §:n 1 momentti
Hallintolainkäyttölaki (586/1996) 5 §

Liite Valitusosoitus

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Erja Tasanko ja esitellyt ympäristöylikontrollin tarkastaja Ilona Joensuu.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiankirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen	Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.												
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 7.1.2020 .												
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.												
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava - päätös, johon haetaan muutosta - valittajan nimi ja kotikunta - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi) - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)												
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta												
Valituksen toimittaminen	Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.												
Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot	<table> <tr> <td>käyntiosoite:</td><td>Korsholmanpuistikko 43, 4. krs</td></tr> <tr> <td>postiosoite:</td><td>PL 204, 65101 Vaasa</td></tr> <tr> <td>puhelin:</td><td>029 56 42780</td></tr> <tr> <td>faksi:</td><td>029 56 42760</td></tr> <tr> <td>sähköposti:</td><td>vaasa.hao@oikeus.fi</td></tr> <tr> <td>aukioloaika:</td><td>klo 8–16.15</td></tr> </table>	käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs	postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa	puhelin:	029 56 42780	faksi:	029 56 42760	sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi	aukioloaika:	klo 8–16.15
käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs												
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa												
puhelin:	029 56 42780												
faksi:	029 56 42760												
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi												
aukioloaika:	klo 8–16.15												
Oikeudenkäyntimaksu	Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.												

Tämä asiakirja ESAVI/16755/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/16755/2018 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Joensuu Ilona 02.12.2019 09:46

Ratkaisija Tasanko Erja 02.12.2019 08:00